

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177
PODUREDNIŠTVO
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 19.000
Letna inozemstvo Lir. 30.000
Letna inozemstvo, USA dol. 28
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXXIV. - Štev. 6 (1690)

Gorica - četrtek, 11. februarja 1982 - Trst

Posamezna številka Lir 400

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Krščanske korenine slovenske kulture

Prav je, da se ob Prešernovem dnevu vsi zamislimo v našo kulturo, v našo slovensko kulturo. Lani smo nakazali korenine, ki iz njih izhaja slovenska kultura, letos se pobliže ustavimo ob njenih krščanskih koreninah, ob tistih koreninah, ki jih po zadnji vojni hočejo v Sloveniji na vsak način izbrisati.

Začeli so s tem, da so ločili Cerkev od države, v resnici pa so s tem hoteli vzeti Cerkev vsak vpliv na kulturo. Nadaljevali so in nadaljujejo v šoli, kjer mladina zlepa ne sliši pravične besede o naši preteklosti. Dokončujejo svoje delo z znanostjo, češ da znanost potrjuje zlaganost in nazadnjaštvo vsake kulture, ki izhaja iz kakih verskih korenin, posebno še iz krščanskih.

Veliko truda so v Sloveniji vložili v to delo, kakor tudi pri nas nekateri vzgojitelji in kulturniki ter politiki. Ta trud se jim deloma obrestuje, ker nekaj uspehov le beležijo, vendar ne tolikšnih kot so jih pričakovali. Vse kaže, da so pri tem delu dosegli več uspehov na Tržaškem kot pa v Sloveniji sami. Morda tudi zato, ker jim med nami v zamejstvu pri razkristjanjevanju slovenske kulture pomagajo tudi italijanski tovariši, tako da teče vzporedno raznarodovanje in razkristjanjevanje slovenskih zamejcev. Zakaj bi si pred tem dejstvom zakrivali oči?

SLOVENCİ IN POLJAKI

Sedanji sv. oče Janez Pavel II. izhaja iz dežele, ki je bila in je v marsičem podobna Sloveniji. Poljska ima izrazito krščansko preteklost. Poljaki so obhajali ti sočletnico pokristjanjenja, mi Slovenci pa 1300-letnico krsta kneževičev Gorazda in Hotimira. Do zadnje vojne smo Slovenci veljali za izrazito katoliško ljudstvo, kakor veljajo Poljaki še danes.

Enim in drugim je med vojno in po njej bil vsiljen režim, ki je izrazilo brezbožen, bojno razpoloženje zoper verske in duhovne vrednote, vendar z neko opazno razliko: jugoslovanska partija je bolj prožna, manj dogmatična, dopušča več svobode, odkar se je odrekla stalinizmu in stopila na pot samoupravljanja, dočim je poljska partija ostala, oz. morala ostati zvesta vsiljenemu modelu socializma Sovjetske zveze. Kako velika je ta razlika med enim in drugim modelom socializma, pričajo ravno sedanji dogodki na Poljskem. Samoupravni socializem v Jugoslaviji ima bolj človeški obraz.

KONFLIKT MED KULTURAMI

Janez Pavel II. prihaja torej iz socialistične dežele, kjer hoče režim izriniti krščansko kulturo, da jo nadomesti z materialističnim marksizmom-leninizmom. To težko operacijo je sam doživljal kot kristjan, duhovnik, škof in sedaj jo doživlja kot papež. Te korenine svoje preteklosti, svojih izkustev ne more prikriti. Usta govori pač iz globin srca. Vsed tega je opažati, kako se sv. oče pogosto ustavlja ob problemu kulture. Zanj je kultura problem človeka. Saj je rekel: »Kultura je tisto, zaradi česar človek kot človek postaja bolj človek.« Kultura torej izhaja iz človeka za človeka, da bi ta postal bolj človeški.

Pri tem nujno trčijo med seboj različna gledanja na človeka. Kaj je namreč človek? Kakšen je končni smisel njegovega bivanja in ustvarjanja? Katere so vrednote, ki človeka v resnici bogatijo, da postane bolj človek?

Posebno ostro je danes to trčenje med marksizmom-leninizmom in krščanstvom, med gledanjem na človeka z očmi Marxa in Lenina ter gledanjem na človeka s stališča Kristusovega razodetja. V marsičem se gledanja obeh sicer ujemata, in zato je mogoč dialog, v končnem gledanju pa sta si obe stališči popolnoma nasprotni in dialog ni mogoč.

Kristjani namreč vrednotimo človeka ne samo s stališča zgodovine in zgodovinskega razvoja, temveč tudi s stališča božjega

razodetja o človeku: da je Bog poslal svojega Sina na svet, da bi se vsi po njem zveličali.

To je bistvena razlika med krščanskim gledanjem na človeka in vsemi ostalimi gledanji. Zato tudi razlika med krščansko kulturo in vsemi ostalimi kulturami. Ker je danes marksistična kultura posebno borbena, je konflikt med krščansko in marksistično kulturo posebno občuten.

SV. OČE O KATOLIŠKI KULTURI

Pri tem veren kristjan nima izbire: na marksistično kulturo v celoti ne more pristati, ker bi zatajil sam sebe. More pristati na nekatere občeločevske vrednote marksizma in zato kot državljani tudi »graditi socializem«. Ne sme se pa s tem zadovoljiti. Graditi mora najprej svojo krščansko in katoliško kulturo. To se pravi, gojiti mora tiste duhovne vrednote, hraniti tisto gledanje na človeka, h kateremu ga kliče Kristusova Cerkev. To je »katoliška kultura«.

Po zadnjem koncilu so se nekateri zagnali zoper to oznako, češ da ni več na mestu. Sedanji sv. oče pa prav to oznako velikokrat rabi. Še pred nedavnim je naročil škofom iz Lombardije: »Katoliška kultura ne sme manjkati.« Iste dni je neki drugi skupini dejal: »Kultura, ki jo rodi vera, kadar je ta v resnici doživeta, je odprta do vsakega človeka in iz celega človeka. In tam, kjer gre za poseben način za človeka, je naloga katoliške kulture temeljne važnosti tudi iz državljanjskih in socialnih nagibov.«

PAPEŽ O NARODNIH KULTURAH

Sv. oče ni samo zagovornik katoliške kulture, ampak je zagovornik tudi svojiskih narodnih kultur, ki so kulturni obraz določene naroda. To je poudarjal na svojih potih po Afriki, Ameriki in Aziji, to je v tistih deželah, kjer je domača kultura najbolj v nevarnosti. To je položil na srce tudi slovenskim tržaškim romarjem v avdienci 5. septembra 1979: »Pozdravljam vas posebej s pristrčno željo, da bi bila vaša izvorna, kulturna identiteta vključena v obseg družbenega in cerkvenega življenja; da bi bila za vas in za vse resničen prispevek duhovnega bogastva ter počelo vedno bolj plodne povezanosti v mislih in delih v Jezusu Kristusu.«

Ob slovenskem kulturnem prazniku si slovenski katoličani priključimo v zavest svojo poklicanost: da skupaj z drugimi gradimo boljše človeško družbo; da od svojega prispevamo Kristusovo gledanje na človeka; da pri tem ne prezremo svoje slovenske izvirnosti. Kajti po božji volji smo ljudje, kristjani in Slovenci.

K. HUMAR

Slabo leto za Cerkev v Jugoslaviji

»Frankfurter Allgemeine« je dnevnik, ki izhaja v Frankfurtu v Zah. Nemčiji ter je znan po svoji razgledanosti, zaradi česar ima širok krog bralcev tako doma kot v tujini. Njegovi članki najdejo vedno velik odmev v svetovni javnosti. Tudi jugoslovanske oblasti jim s pozornostjo prislusnejo. Tako je za konec leta 1981 ta dnevnik objavil sestavek »Slabo leto za katoliško Cerkev v Jugoslaviji«. Iz njega objavljamo nekatere odlomke tudi za naše bralce.

ZIVČNOST OBLASTI

Za katoliško Cerkev v Jugoslaviji je bilo preteklo leto slabo. Treba je iti daleč nazaj, da naletimo na leto, ko ji je šlo podobno, morda v čas pred Rankovičevim padcem v letu 1966. Komunistične oblasti so postale živčne zaradi gospodarske krize in njenih težkih družbenih posledic, zaradi nemira Albancev na jugu države, pa tudi zavoljo gibanja na Poljskem in vpliva tamkajšnje Cerkev. In so močneje pritiskale na katoliško Cerkev, predvsem na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini; v Sloveniji je tega manj čutili.

Cerkev se brani, kolikor se v ozkem okviru svojih možnosti more. Na Hrvaškem je sicer z ljudstvom že zdavnaj povezana. A od te dediščine se je zadnji dve desetletji vsaj po mestih marsikaj oddrobilo. Celo slovenski katolicizem, ki je glede tega na boljšem, kaže velike praznine.

PONOVNI SPORI SO ZAOSTRILI POLOŽAJ

Zahodnonemški dnevnik nato našteje nekaj najtežjih sporov med državo in Cerkvijo.

Prvi je bil napad predsednika predsedstva Hrvaške Jakova Blaževića na pok. zagrebškega nadškofa Stepinca. Pred 35 leti je bil prav on na krivičnem procesu državnih tožilec zoper Stepinca. Toda Blažević se je sprivil tudi na sedanjega zagrebškega nadškofa Kuharića, na Kuharičevega prednika kardinala Šeperja ter sploh na hrvaške Cerkev. »Cerkvi še ni dovolj krvi,« je zapisal.

Blaževiću je odgovoril v pridigi v zagrebški stolnici 10. februarja ob 20-letnici Stepinčeve smrti nadškof Kuharić. Dejaj je, da v domovini zankrat postopek za povrnitev dobrega imena Stepincu ni mogoč. S svojim govorom je dregnil v osje gnezdo.

Napadel ga je predsednik hrvaškega parlamenta Jure Bilić. Očital mu je pomanjkanje domovinske zvestobe. Se ostrejši je bil vodeči funkcionar SZDL na Hrvaškem Branko Puharić. Branitelj je kardinala Stepinca je razglasil za križarje zoper socializem, pridigo nadškofa Kuharića v Stepinčev spomin za »politični pamflet in navadno bogokletje«.

Konec julija — medtem so izbruhnili nemiri na Poljskem — je glavni tajnik hrvaške partije, sicer Srb po rodu, Milutin Batić nadškofu Kuhariću oponesel, da se on in nekateri drugi cerkveni voditelji natezajo, da bi oživili protirevolucijo in razširili narodno mržnjo ter mržnjo do socialistične družbe in njenih ustanov.

Sredi poletja je prišlo do novega jabolka spora. Odkar naj bi se 24. junija v Medjugorju šestim otrokom prikazala Marija, se je začelo zgrinjanje ljudskih množic v ta prej nepoznani kraj. Vse to je šlo partijskemu vodstvu nemalo na živce. Medtem ko je Cerkev ostala ob dogodkih zadržana, pa so funkcionarji obtožili Cerkev, da je vse to uprizorila iz klerikalno-nacionalističnih nagibov in da zlorablja verska čustva za boj proti socialistični ureditvi. Župnika Jozota Zovka, ki je za zgrinjajoče vernike maševal, jim pridigal in jih spovedoval, so poslali za tri leta in pol v zapor, ker naj bi v pridigah ščuval proti državi. Z utemeljitvijo, naj bi bili peli nacionalistične pesmi, je bilo več mladih romarjev obsojenih na ostre zaporne kazni. Za njihov ugovor, da je šlo v resnici za stare hrvaške cerkvene pesmi, se sodišče ni zmenilo.

Na koncu leta je prišel še primer mozaika v cerkvi sv. Mihaela v Stražemenu pri Slavonki Požegi. Na mozaiku, ki kaže nadangela Mihaela v krogu hrvaških svetnikov in blaženih ter tistih, ki so predlagani za razglasitev za svetnike, je videti tudi kardinala Stepinca. Na zahtevo oblasti je urad za spomeniško varstvo nenavadno hitro ugotovil, da se mozaik ne sklada z baročnim slogom cerkve in da je bila slika izdelana brez dovoljenja tega urada, zato jo je treba odstraniti. Da je šlo za odstranitev Stepinčevega portreta, se najbolje vidi iz kazni, ki so bile izre-

„Bog kliče človeka po vesti“

Kakor so določili slovenski škofje, bodo gornje besede vodilna misel za letošnji postni čas. Tej misli bo v postnem času »Družina« posvetila eno stran. Namen tega prizadevanja bo, da bi se osvestili v svojem krščanstvu in se osebno srečali s Kristusom. Poseben poudarek bo na oblikovanju vesti mladega rodu, kar bi moral povsod upoštevati, in tudi zlasti mladino navajati, da postane sama nosilec dejanj in javnega mnenja, ki omogoča osebno soodgovornost in sodelovanje z vsemi ljudmi.

Ker je leto 1982 mednarodno leto ostarelih, naj bi tudi to dobilo svoje mesto v oblikovanju vesti in obhajanju postnega časa. Prav tako ne sme zamreti tisto, kar se je leta 1981 dobrega prebudilo v mednarodnem letu invalidov in prizadetih.

čene nad pobudniki tega mozaika. Zapri so župnika Josipa Devčića, ki je mozaik naročil, umetnika Anteja Staručevića, ki je naredil osnutek za mozaik in pisateljica Zlatka Tomičića, ki da je napisal »sovravno pesem«, ki so jo recitali med posvetitvijo cerkve. To je opravil kardinal Šeper.

ODGOVOR CERKVE

Cerkev se je morala vdati v to, da se je boj proti njej sprožil. Zato se je škofsvska konferenca Jugoslavije na rednem pomladanskem zasedanju konec aprila 1981 v Zagrebu pritožila nad zastavljanjem vernikov v družbi in javnem življenju, nad pritiskom nad starše in mladino zaradi obiskovanja verouka, nad omejevanjem pravic vernikov po bolnišnicah, družbenih domovih in zaporih, nad popolnim odvzemom teh pravic vojaškim obveznikom v vojski in nad ovirami pri gradnji cerkva. Škofje so na svojem jesenskem zasedanju oktobra ponovili svoje pritožbe. Dodali so še, da »se na njihovo žalost vernim mladim po osnovnih, srednjih in visokih šolah prikazuje marksistični ateizem kot edini znanstveni svetovni nazor«. Odtlej se ni izboljšalo nič. Znamenja kažejo slabo.

ZADRŽANOST VATIKANA

Papež, ki razmere katoliške Cerkev in režima v Jugoslaviji še iz svojega krakovskega časa pozna do podrobnosti, je zadržan. Ve, da lahko Cerkev v Jugoslaviji še veliko izgubi. Ta ima še tudi danes več svobode gibanja kot v deželah sovjetskega bloka, zadnji čas vključeno na Poljskem. Poleg tega se zdi, da gleda papež boj, ki ga trenutno vodijo oblastniki proti Cerkvi, posebno na Hrvaškem, kot na morebitni prehodni pojav. Gre za politiko manjšega zla. K njej spada tudi to, da vatičanski dnevnik »L'Osservatore Romano« o Jugoslaviji že dolgo nič ne poroča.

Vendar je povedal papež o položaju svoje Cerkev v Jugoslaviji tudi že jasne besede. Ko je novi jugoslovanski poslanik pri Vatikanu Stenek 10. decembra 1981 izročil poverilna pisma, je papež v pozdravnem govoru dejal, da si katoličani v Jugoslaviji želijo, da bi jim bila kot poedinem in kot skupnosti zagotovljena duhovna svoboda. Težave, ki bi med državo in Cerkvijo utegnile nastati, se ne bi smele zaostri na škodo zakonitih pravic in ne bi smele ostati brez pravične rešitve. Z obojestranskim razumevanjem in »aktivno dobro voljo« bi jih bilo mogoč premostiti. Cerkev je »vselej pripravljena na pogovor na vseh ravneh« in upa, da bo našla takšno pripravljenost tudi na jugoslovanskih mestih.

NI VEČ GOVORA O PAPEŽEVEM OBISKU

V takih razmerah je neverjetno, da bi potoval papež v bližnjem času v Jugoslavijo. Takratni jugoslovanski državni predsednik Cvjetin Mijatović je Janeza Pavla II. povabil, ko je bil decembra 1980 pri njem na obisku; papež je odvrnil, da bo povabilo že leta 1981 izpolnil. Vmes je prišel atentat na trgu sv. Petra. Sedaj ravna jugoslovanska država vsaj s hrvaškimi katoličani tako, da se zdi takšno potovanje nemogoče. Jugoslovanski katoličani bi ga ne razumeli, obenem je pa dvomno, ali bi jim prineslo kakšno olajšavo.

Pa tudi državi ni kajpak več od tega načrta. Zdi se, da so bili pri vodstvu od vsega začetka proti njemu ugovori; nasprotniki obiska so ga hoteli preprečiti s programom, ki bi moral biti za papeža nesprejemljiv. Srbska pravoslavna Cerkev bi bržda gledala z mešanimi občutki, da prihaja papež v pretežno pravoslavno Jugoslavijo. In duhovno vodstvo, ki ga uživa katoliška Cerkev na Poljskem, nevarno kot pri jugoslovanskih partijskih voditeljih, ki se soočajo z nerešenim hrvaškim vprašanjem (in jih ni volja zganiti se), prepričanje, da bi utegnil papež na kraju samem hrvaški katolicizem in sploh katoliško Cerkev v Jugoslaviji okrepiti in utrditi.

Papežev obisk v štirih afriških državah

Po enoletnem premoru, kateremu je botroval atentat na trgu sv. Petra 13. maja 1981 se sv. oče spet odpravlja na eno svojih apostolskih potovanj. To pot bo obiskal štiri države zahodne Afrike ob Gvinejskem zalivu: Nigerijo, Benin, Ekvatorialno Gvinejo in Gabon. V petek 12. februarja ob 16. uri bo zopet stopil na afriška tla. Prva država, ki ga bo sprejela, bo Nigerija, kjer se bo tudi največ časa ustavljal.

Nigerija. Po številu prebivalstva je to največja država na afriški celini, saj ima 82 milijonov prebivalcev, velika je za tri Italije. Prebivalstvo sestavljajo razna plemena; najbolj znano je Ibo plemo, povečini katoliško, ki živi v provinci Biafri. Zaradi te pokrajine, ki je bogata na petroleju in se je hotela odcepiti, je prišlo v letih 1967 do 1970 do krvave državljanske vojne, ki se je končala s porazom Biafre. Država je danes prav zaradi petroleja zelo bogata, kar prinaša s seboj korupcijo, potrošniški duh in zločinstvo vseh vrst.

Urejena je kot zvezna država (19 pokrajin), ima večstrankarski sistem (kar je v Afriki redko) in civilno vlado od leta 1979, kar je sploh nenavadno za Afriko.

Cerkveno je Nigerija razdeljena na 32 škofij, od katerih je 26 v rokah domačinov; velika semenišča so prepolna. Samo semenišče v Enugu (Biafra) ima 700 bogoslovcev. Laiški apostolat je zelo močan, katoliški tisk vpliven. Skratka: katolicizem v Nigeriji je v neprestani rasti. V državi se srečuje z islamom, kateremu pripadajo zlasti plemena na severu države. Stik med obema verama je prijateljski.

Benin. Pravo nasprotje v političnem smislu je ta država, ki se je v času francoske uprave imenovala Dahomey. Doživela je od svoje razglasitve neodvisnosti 1960 že 12 državnih udarov, vladajo ji vojaki, režim se smatra za socialističnega, ideološka usmerjenost je marksistično-leninistično. Prebivalcev ima komaj 4 milijone, gospodarsko je na šibkih nogah.

Ekvatorialna Gvineja. Velika je za pol-

drugo Slovenijo in ima 335.000 prebivalcev. Do 1968 je bila španska kolonija. Skozi 12 let je moralo prebivalstvo prenašati samovoljno diktatorja Francisca Maciasa N'guema, ki se je razglasil za božanstvo in izgnal iz države vse misijonarje. Konec njegovemu tiranstvu je leta 1979 napravila vojska. Ostala pa je silna beda, ki ji še ni videti konca. Katoliška Cerkev je v večini in je organizirana v dveh škofijah.

Gabon. Ta država trenutno uživa koristi, ki jih prinaša petrolej, zelo bogata pa je tudi na tropskem lesu, ki ga je nad 300 vrst in gre zelo dobro v prodajo. Tudi tu je v veljavi enostrankarski sistem. Življenje po mestih je razsipno, dežela pa zemanjena. Petrolej in želja po denarju kvarita ljudi, ki se predajajo uživaštvu. Korupcija je na višku. V teh razmerah ima Cerkev težko in odgovorno poslanstvo. Njen glas je kakor glas Janeza Kristnika v puščavi: »Kar je krivo, naj bo ravnno, in kar je hrapavo, naj postane gladka pot!«

Obsoški katoličani v 20. stoletju

Italijanska katoliška skupnost v Gorici ima skupino pogramnih in poštenih izobražencev. Pogumni so zato, ker se ne bojijo pogledati v preteklost, pošteno pa zato, ker jih ni strah pred resnico. V svojem pogumu in poštenosti so se lotili raziskavanja svoje preteklosti in so v ta namen organizirali študijske dneve.

Prvi del takih študijev je bil lani 23. in 23. januarja. Na njih so obravnavali preteklost furlanskih katoličanov za časa stare Avstrije do leta 1918. Referate tistega prvega srečanja so letos izdali v posebni knjigi z naslovom »I cattolici isontini nel XX secolo. I. parte. Dalla fine dell'800 al 1918«. Letos so raziskavo nadaljevali in sicer za obdobje od konca prve svetovne vojne do nekako leta 1934. Gre za obdobje obnove po prvi svetovni vojni in za nastop fašizma.

Do nedavna se o teh problemih in časih pri nas ni govorilo, še manj pisalo. Vse je bilo usmerjeno v poveljnice domovine Italije, v njen »Risorgimento«, v »osvoboditev« naših krajev po prvi svetovni vojni, v dokončni priključitev Gorice »materii Italiji« po drugi svetovni vojni. Vse ostalo je bilo »tabù«, kakor da bi ne bilo v naših krajih ničesar drugega.

Iz takšne miselnosti se je Gorica zbudila in si zadala nalogo, da pogleda v zgodovino, kakršna je bila, da osvetli preteklost na podlagi dokumentov in njih analize. Posebno še kar se tiče dela katoličanov, ki so bili do sedaj nepoznani v vseh zgodovinskih pregledih, ali pa po krivici klevetami s strani liberalne in levčarske zgodovine.

V prvem krogu predavanj lani so osvetlili socialno in kulturno delo furlanskih katoličanov pod Avstrijo. Pri tem so morali postaviti v pravo luč nekatere sporne osebnosti iz tistega časa, ki se jim je godila posebno krivica. Ti so: msgr. Luigi Faidutti, Adamo Zanetti, Pio Meyer, Giuseppe Bugato in še nekateri drugi. Pri tem niso prezrli Slovencev, saj smo takrat živeli skupaj v gorjsko-gradiščanski in delili skupno usodo ter politične prilike in nepravice. O Slovencih sta a tem prvem srečanju govorila dr. A. Sfiligoi in B. Marušič. Dr. Sfiligoi je govoril o političnih in narodnostnih problemih v 19. stoletju, Marušič pa na splošno o slovenskem katoliškem gibanju na Goriškem.

Ta prvi del predavanja je bil samo uvod v drugi del, ki je bil letos 29. in 30. januarja. Ta drugi del je bil bolj zanimiv in boljše pripravljene, a tudi širši; obsegal je kar 17 razprav iz raznih področij. Začel je prof. Gabriele De Rosa, morda najboljši poznavalec katoliške preteklosti v Italiji. Imel je uvodno predavanje: Sturzo, De Gasperi in evropska kriza v tridesetih letih. Tudi naslednje predavanje, ki ga je imel priznani zgodovinar Silvio Tramontini, je bilo okvirnega značaja; govoril je o Cerki v fašizmu v Treh Benečijah. Vsi naslednji predavatelji so se ustavili ob specifičnih vprašanih preteklosti katoličanov na Goriškem. Za poročilo v časopisu bi bilo predolgo, če bi hoteli navesti vse. Naj omenimo nekatere značilnejše.

Camillo Medea, eden glavnih pobudnikov tega srečanja, je govoril o katoličanih in njihovem glasilu »Idea del popolo«, pa še o začetkih Katoliške akcije v gorjski škofiji. G. Fornasir iz Vidma in P. Zovatto iz Trsta sta osvetlila lik škofa Alojzija Fogarja. Zanimivo je bilo tudi poročilo o delovanju jezuitov po prvi svetovni vojni v Gorici. Guido Botteri iz Trsta je razpravljaval o odnosu katoličanov v naši deželi do nacionalnega vprašanja. Pri tem je posebej osvetlil stališča tržaškega škofa Bartolomajsija. Govor je bil nadalje o združevanju in gospodarstvu, o dveh panogah, ki sta bili pred prvo svetovno vojno ena glavnih dejavnosti furlanskih katoličanov, ki sta pa po letu 1918 polagoma zamrli iz raznih vzrokov. Rešilo se je le nekaj kmečkih posojilnic.

Posebno težo je imelo predavanje prof. Luigia Tavana o gorjski Cerki od koncordata do leta 1934, to je do uprave apostolskega administratorja Sirottija. Iznesel je nekatere nove ugotovitve o odstopu nadškofa Sedeja in o zadržanju msgr. Sirottija. Ko bomo imeli to predavanje v fisku, nam bodo tisti časi še v jasnejši luči.

Slovinci smo bili to pot boljše zastopani kot pri prvem delu. Dr. Kazimir Humar je namreč spregovoril o nadškofu Sedeju in prikazal njegovo osebnost na podlagi bolj ali manj znanih dejstev. Začela je podoba F. B. Sedeja kot učenjaka, a še bolj kot neustrašnega škofa, ki skuša biti do vseh enak brez razlike v skrbi za izročeno mu vernike in se mora pri tem boriti posebej za pravice slovenskih vernikov, ker so se jim godile največje krivice. Pri tem je nepopustljiv varuh cerkvene avtoritete in neodvisnosti.

Vse pa je presenetil nastop prof. Alojza Rebutela iz Trsta. O njegovem nastopu piše poročevalac v tržaškem dnevniku »Il Piccolo« naslednje:

»Alojz Rebutela, ki je začel z nadškofom Sedejem, pri katerem je poudaril izredno osebnost, moralno pokončnost in pastoralno veličino, je nato navedel izstopajoče trenutke neke politike, ki je od leta 1918 do 1931 privedla do postopnega uničenja struktur slovenskega občestva, katero je imelo 162 raznih združenj, cvetoč tisk in tudi pomembne osebnosti.

V tistih letih, je dejal predavatelj, navajajoč nedavni primer dogodkov na Poljskem, je prišlo do pravega uničenja narodne biti, do notranjega izvotljenja. Rebutela je govoril o spornem liku apostolskega administratorja msgr. Sirottija, ki je nasledil s pritiskom odstranjenega msgr. Sedeja in o nadškofu Margottiju. O slednjem je podal zgodovinsko sodbo, tudi ostro, pa obenem gloumno. V Margottiju so bili vidni velika človečnost in evangeljski čut skupaj z občutljivostjo za človeka in želja romanizirati Cerkev in skupnost, katerih moč je ravno v različnosti.

Škofijski tehnik »Voce Isontina« pa je zapisal o Rebutelovem predavanju:

Slovenski svet se je predstavil ob začetku nove dobe (po prvi svetovni vojni) s politično in kulturno življenjsko silo, ki je bila na višku. Škofje, pisatelji, filozofi: nikdar ni imelo slovensko občestvo toliko in tako veljavnih mož. Leta 1919 je štela Mohorjeva družba 100.000 naročnikov. Po letu 1920 je postala vsa kulturna slovenska gradnja, v veliki večini katoliška, eno samo pokopališče. Mimohod fašizma je privedel Slovence, prizadete in razdeljene, do strašnega razpotja leta 1941: ali z Osvobodilno fronto ali proti njej. Končalo se je v bratomornem klanju. Nobeno obdobje ni na tako brutalen način razkrstjalo naših ljudi kot poganstvo, ki ga je označil fašizem.

Ostre besede je imel Rebutela za zloglasnega msgr. Sirottija, ki je kot zvest sluga fašizma 36 mesecev upravljal po Sedejevi smrti gorjsko nadškofijo. Njegovo pričevanje o nadškofu Margottiju, ki je slovelo na osebnih izkustvih in na razpravah dr. Klinca in dr. Juvančiča, je bilo do tega škofa, ki ga ljubljanski poveljni zgodovinski označujejo za fašista, bolj blago: Rebutela vidi v njem evangeljski blesk, poln izredne dobrote in človečanske odprtosti, poln zavzetosti za »romanizacijo« gorjske Cerkve, sicer v dobri veri, toda brez političnega čuta, tako potrebnega v tako zapletenem in težkem času.

Hočeš veselo in srečno živeti? Uči se potrpeti! (Škof A. M. Slomšek).

Otroški vrtec v Bazovici

Okrog leta 1926 so v Bazovici zgradili sedanjo osnovno šolo, kjer je bil še leta 1943 pouk v italijanskimi, kakor pač po vseh tedanjih šolah pri nas. Leta 1926 so odprli tudi otroški vrtec, ki je bil v privatni hiši, a je prenehal leta 1943.

Otroški vrtec s slovenskim jezikom so ustanovili po vojni leta 1948. Vodila ga je ustanova Onairc, prva učiteljica pa je bila Aleksandra Mahnič, ki je skrbela za kar 50 otrok.

Leta 1963 so poslopje, v katerem je bil vrtec, lastniki prodali, in vrtec je naslednje leto ostal brez strehe. Takrat pa je bil že dograjen Slomškov dom. V osnovni šoli ni bilo mesta, drugih prostorov za to primernih ni bilo v vasi. Zato je župnik dal na razpolago ves Slomškov dom: prišlihje (velika dvorana) in prvo nadstropje (razen male sobe, ki pozimi služi kot bogoslužni prostor). Otroci so lahko uporabljali tudi igrišče (gugalnice).

Prva leta so bili starši in odgovorni za šolski pouk kar zadovoljni s tem »zasilnim« vrtcem, a po šestih letih so se začela prizadevanja za doseg pravega in bolj primernega vrtca, ki bi mogel lepše in boljše razvijati svojo dejavnost, zlasti še ker so odprli tudi italijanski oddelek.

Po enajstih letih vztrajnega dela, sestankov in celo po dvakratni zasedbi dvorane tržaškega občinskega sveta s strani bazovskih staršev je 5. februarja letos prišlo do slovesne otvoritve novega otroškega vrtca, ki ga je zgradila tržaška občinska uprava. V novi vrtec je lahko vstopilo 28 slovenskih in 8 italijanskih otrok.

Pri slovesnem odprtju je bilo več predstavnikov oblasti in tudi predsednik deželne sveta Colli. Vrtec je blagoslovil msgr. Marjan Živic, ki je v obeh jezikih izrazil svoje zadovoljstvo in želel malčkom in odgovornim obilo uspeha. V slovenščini je takole dejal:

OD TEDNA DO TEDNA

■ Sv. oče misli letos poleg potovanja v Afriko, ki se prične ta teden, opraviti še štiri potovanja: 13. maja, na dan obletnice atentata na njegovo osebo, bo obiskal Fatimo na Portugalskem; sredi leta pride na vrsto Anglija in Švica, jeseni pa bo potoval še v Spanijo, kjer praznujejo 400-letnico smrti sv. Terezije iz Avile. Obisk Spanije naj bi trajal osem dni. Poleg Avile bi se sv. oče rad ustavil v Madridu, Barceloni, Salamanci, Zaragozi in Sevilji.

■ Italijanske rdeče brigade so izdale novo sporočilo, v katerem sicer priznavajo, da so doživele poraz. »Buržuazija si je pridobila točko prednosti,« je med drugim rečeno v sporočilu, »toda mi bomo nadaljevali z bojem zoper Nato.«

■ Po nekajdnevni razpravi je glavna skupščina Združenih narodov v New Yorku z veliko večino glasov sprejela resolucijo, v kateri je ostro obsojena izraelska priključitev Golanskega višavja, ki ga ima izraelska vojska zasedena od vojne 1967. Dokument vsebuje istočasno poziv vsem članicam OZN, naj takoj prekinajo vsako sodelovanje z Izraelom. Za resolucijo je glasovalo 86 članic, predvsem iz vrst nevršenih držav, 34 se jih je vzdržalo, 21 pa jih je bilo proti.

■ V Parizu se je zaključil 24. kongres francoske komunistične partije. Ponovno, tj. že četrto, je bil izvoljen za glavnega tajnika stranke Georges Marchais, ki vodi stranko že od 1972. V zaključnem govoru je Marchais dejal, da bo njegova stranka gradila socializem francoskih barv, da smatra sodelovanje z Mitterandovimi socialisti za umestno, ko gre za skupne cilje in da nihče ne more trditi, da se v vzhodni Evropi ne gradi socializma. Kongresa se je udeležil tudi zastopnik komunistične stranke srednjeameriške države El Salvador Santiago Lopez, ki je obtožil Reaganovo vlado, da s pošiljanjem orožja salvadorski vojaško civilni vladi pospešuje in krepi državljansko vojno v njegovi domovini. Da pa gverilci prejemajo orožje od Kube in Nikaragve, to pa po njegovem ne pospešuje bratomornega spopada.

■ Egiptovski predsednik Mubarak je po obisku v Rimu odletel najprej v Pariz, nato pa v Washington. Tam se je mudil kar štiri dni. Dejaj je, da se arabsko izraelskega spora ne bo dalo rešiti brez upoštevanja pravic palestinskega ljudstva. Na povratku se je Mubarak ustavil najprej v Londonu, nato pa še v Bonnu. Tu ga je sprejel najprej predsednik nemške zvezne republike Carstens, nato pa še kancler Schmidt in zunanji minister Genscher. Carstens je v svojem govoru poudaril zavzetost držav, članic Evropske gospodarske skupnosti, da pride do trajne in pravične rešitve bližnjevzhodne krize.

Povabljen na otvoritev novega vrtca se zahvaljujem za pozornost bodisi didaktičnemu ravnateljstvu na Opčinah kakor tudi združenju staršev. Ga. ravnateljica in njene kolegice učiteljice so bile mnenja, naj se otroški vrtec blagoslovi. To zelo rad storim. Vzgoja otrok je najtežja naloga in najvišje poslanstvo staršev, vzgojiteljev, učiteljev in duhovnikov. Sami res ne zmoremo te velike in odgovorne naloge. Zato prosimo Boga, naj da vsem odgovornim na tem področju svojo pomoč, svoj blagoslov v blago naših otrok.

Z molitvijo k Bogu začetniku vsega dobrega naj bo združeno tudi moje voščilo za dober uspeh dela v novih prostorih in zlasti več ljubezni do življenja. Lansko leto je bilo porazno za Bazovico: življenje so prejeli samo trije otroci!

Po blagoslovitvi so izrazili svoje veselje in voščila predsednik Colli, namestnik občinskega komisarja, didaktična ravnateljica z Opčin dr. L. Barej Križman, ravnateljica G. Putignò Fumo in P. Furlan Kralj. Takoj v začetku je pozdravila vse prisotne Dora Zagor Ban kot predstavnica združenja staršev osnovne šole in vrtca.

Otroci osnovne šole in vrtca so nato povedali in pokazali, kaj znajo, pevski zbor Lipa je odpel nekaj pesmi in obilna zakuska je razveselila vse prisotne.

V spomin na 17-letno bivanje je Slomškov dom poklonil novemu vrtcu sliko Toneta Kralja, ki kaže, kako škof Slomšek deli slovenskemu narodu »Drobtince«. Sliko so otroci in njih starši ter vzgojitelji videli vsak dan, ko so prihajali in odhajali. Naj bo ta slika ključ k tisti vzgoji, ki jo je tako radodarno delil naš veliki slovenski vzgojitelj svetniški škof Slomšek. Upamo, da bo tudi križ — dar Slomškovega doma — našel primeren prostor v lepem, prostornem in sodobnem vrtcu.

I. Š.

PREDPUSTNA VESELJAČENJA

Korenine predpustnih veseljačenj segajo daleč nazaj v čase pred Kristusovim rojstvom. Ljudje so s petjem, plesom in obiljem pljače praznovali zmago nad zimo, god božanstev, ki so posebljali kaj drugega. Za kristjane je bil pust nekakšen predah pred dolгим postom, ki je trajal štirideset dni. Še zadnjič so se najedli, napili in poveseljačili, večkrat tudi čez mero.

Dandanes je od prvotnega posta ostalo bore malo; vsaj zunanje odpovedi in pritriganje v jedi so skrčene na najmanjšo mero, čeprav ključ k spreobrnjenju in prenovi odmeva tudi danes. Hkrati s pojemanjem smisla za postni čas, njegovo resnobo in svetost pa se zdi, da narašča zanimanje za pustna veseljačenja. Vse v slogu, da je za kozarec pljače vsak razlog dober.

Veselje je gotovo ena važnih prvih človekovega življenja. Tudi življenja vsakega kristjana. V zavesti, da je odrešen, bi moral kristjan celo prednjačiti v veselju. Zdi se pa, da gre pri pustu za čisto nekaj drugega. Krive so maske.

Pustne maskarade pomenijo kratkotrajn beg v navidezno brezimnost. Zaradi plastične nosu, umetnih brk ali črnih očal je potem tudi veseljačenje in norenje bolj nebrzdano, čeprav je pepelnica še tako turbona.

Vse lepo in prav, če kristjan zabava prijatelje in z njimi tudi sebe, dokler obstajajo nekakšni plitvi spodobnosti in najosnovnejšega spoštovanja človeških in krščanskih vrednot. - (e. l.)

Trije poljski škofje v Rimu

Od četrtega 4. februarja do naslednjega četrtega so se mudili v Rimu poljski primas Glemp, krakovski nadškof kardinal Macharski in wroclawski nadškof Gulbinowicz. Na rimskem letališču jih je sprejel apostolski nuncij za izredne cerkvene zadeve nadškof Poggi. Sv. oče je vse tri škofe takoj po prihodu sprejel v Vatikanu v posebni avdienci, nato pa obedoval z njimi.

Primas Glemp je v nedeljo 7. februarja maševal za svoje rojake v poljski cerkvi sv. Stanislava v Rimu. V pridigi je omenil nasilje, ki je s krvjo orosilo El Salvador, kjer prihaja do vsakdanjih pobojev in je bil ob oltarju umorjen nadškof Romero; omenil je terorizem, ki trpinči Severno Irsko, nato pa se ustavil pri svoji deželi. Pozval je k spravi rekoč:

»Edina pot do sprave je dialog. Najti je treba mesto tudi za Solidarnost kot se je našlo mesto za Cerkev. Cerkev ne pripada politična dejavnost, pač pa oblikovanje vesti in moralno poslanstvo oznanjati resnico in spoštovanje človeka. Mora priti do soglasja ob spoštovanju zakonitosti in medsebojne strpnosti.«

Pozornost pa je zbudilo dejstvo, da sv. oče v svojem opoldanskem nagovoru niti z besedico ni omenil poljskih dogodkov. Ustavitel se je ob Dnevu življenja, ki ga je italijanska škofarstva konferenca razglasila za preteklo nedeljo in poleg splava omenil še druga zla, ki ogrožajo človeka.

Sestanek Slovenska skupnost - Krščanska demokracija v Vidmu

V okviru stikov, ki jih je Krščanska demokracija podzela na deželni ravni za premostitev zastoja pri obnovitvi večine v upravi naše dežele so se srečali v Vidmu predstavniki deželnega tajništva SSK in deželnega vodstva DC. Slovensko skupnost sta zastopala dr. Rafko Dolhar in Marjan Terpin, Krščanska demokracija pa deželni tajnik Braida in načelnik svetovalske skupine v deželnem svetu Turello.

V razpravi so slovenski predstavniki seznanili večinsko stranko z nekaterimi poročili o nadaljevanju pogoje za vstop slovenske stranke v novo deželno večino, v kateri naj bi sodelovali poleg Slovenske skupnosti še DC, PSI, PRI, PSDI in PLI.

Predstavniki obeh strank so izrabili priložnost tudi za preveritev medsebojnih odnosov zlasti v luči različnih pogledov na slovensko problematiko v naši deželi, posebej v okviru obljub, ki jih je dal v državnih tajnik DC Piccoli o celoviti zaščiti slovenske manjšine v Italiji.

★

Severnoameriški predsednik Reagan je sprejel generala Doziera skupaj z ženo Judith in Beli hiši ter mu izrekel besede: »Dobrodošel v domači hiši! Želim se tebi in ženi zahvaliti za vaju pogum; želim pozdraviti italijansko vlado za sijajno reševalno akcijo; želim se zahvaliti Bogu, da je uslišal našo molitev.«

★

Številne Prešernove proslave

V Kulturnem domu v Trstu je bila Prešernova proslava v nedeljo 7. februarja v organizaciji ZSKD. Slavnostni govornik je bil Klavdij Palčič, kulturni spored pa je bil posvečen Reziji in njenim ustvarjalcem. Istočasno je bila odprta razstava slik Avrelja Lukežiča, ki jo je priredilo Društvo slovenskih likovnih umetnikov.

Podobna proslava je bila isti dan tudi v Gorici v Kulturnem domu. O manjšinski problematiki je spregovoril dr. Filibert Benedetič. Sledil je gledališki prikaz Ivana Mraka o Prešernu »Sporodni lučnim bratom«, ki ga je izvedla umetniška skupina iz Ljubljane. Zatem so predvajali film Daria Frandoliča iz Doberdoba, v preddverju pa je pisatelj Taras Kermauner predstavil

ljubljanskega slikarja Franca Zupeta, čigar dela so v teh dneh razstavljena.

Na osrednji slovesnosti v Ljubljani so v ponedeljek 8. februarja v Cankarjevem domu podelili Prešernove nagrade in nagrade iz Prešernovega sklada. Nagrade za življenjsko delo sta prejela gorjski rojak kipar Zdenko Kalin in operna pevka Vilma Bukovčeva, za pesniško zbirko »Glas« pa Ciril Zlobec. Devet posameznikov je prejelo nagrado iz Prešernovega sklada, med njimi članica SSG iz Trsta Lidija Kozlovič.

Če vas Bog ne bi potreboval tam, kjer ste, vas ne bi postavil tja (Paul Claudel).

Kamenčki

Sramežljiv molk

Ko so posebni oddelki italijanske policije osvobodili ameriškega generala Doziera, so se razveselili vsi pošteno ljudje, najbolj seveda general sam in njegova družina. Svojo zahvalo sta general in njegova žena izrekle vsem, ki sta pri osvoboditvi pomagali. Toda izrekla sta jo tudi Bogu in vsem, ki so molili. Ga. Judith je časnikarjem dejala: »Hvala vsem istim, ki so nam bili blizu, vsem, ki so molili. Hvala Bogu! Kajti mi verujemo v moč molitve.«

Tudi general sam je v zahvali po televiziji povedal podobne besede: »Hvala tudi vsem, ki so molili.« Naslednjo nedeljo je vsa družina šla v cerkev v ameriški letalski bazi blizu Vicenze, da se Bogu zahvali.

In vendar, koliko je bilo časopisov v naši državi, ki so si upali zapisati, da so Dozierovi verni ljudje in ponoviti: »Hvala vsem, ki so molili. In hvala Bogu?«

Bilo jih je silno malo, kajti italijanski in z njimi mnogi drugi časnikarji so zelo »sramežljivji«.

(r+r)

RAZNO

Mubarak popravlja napake svojega prednika

Egiptovski predsednik Mubarak si prizadeva, da popravi napake pok. predsednika Sadata. Iz ječe je dal izpustiti 8 koptskih škofov in 13 duhovnikov. Svoje mesto je spet prevzel izgnani in brezpravni poveljar koptske Cerkve patriarh Šenuda III. Mubarak želi doseči spravo z vsemi Kopti, ki živijo v Egiptu.

Poziv dveh ameriških škofov albanskemu drž. poglavarju

Kardinal Humberto Medeiros, nadškof v Bostonu v ZDA in škof Mark Lipa, poglavar albanske pravoslavne Cerkve v Sev. Ameriki sta poslala poziv albanskemu državnemu poglavarju Enverju Hoxhi, naj zopet odpre cerkve, mošeje in obnovi verske ustanove, da bodo lahko pravoslavni, katoliški in muslimanski verniki utešili svojo duhovno žejo.

Avstrijska pomoč semeniščem mladih Cerkva

V Avstriji je zelo razširjena študijska pomoč semeniščnikom v deželah Tretjega sveta. Trenutno podpirajo avstrijski dobrotniki 2.594 semeniščnikov. Letna pomoč za vsakega semeniščnika znaša 7.200 šilingov (540.000 lir).

Podpori semenišč in semeniščnikov v mladih Cerkvah je namenjena tudi vsakoletna cerkvena nabirka v Avstriji na praznik sv. Treh kraljev. Lani je znašala ta nabirka 730 milijonov lir.

ŠKOFOV OBISK

Z vizitacijo ali obiskom hoče škof ovoriti versko stanje v posameznih župnijah in skupnostih. Na primer: pogledati hoče, kako duhovniki in sploh pastoralni delavci opravljajo svoje dolžnosti; kako služijo Cerкви in kakšen je odmev pri ljudeh na vse njihovo prizadevanje; kako posredujejo božjo resnico in milost božjemu ljudstvu; kako je s poučevanjem verskega nauka, kako je s katehezo, kdo zanjo skrbi, kakšne so možnosti za njen nadaljnji razvoj in okrepitev pri otrocih, mladini in odraslih. Se bi lahko naštevali, zlasti še ker današnje dušnopastirsko delo ne pozna meja.

Kakšen vtis bo škof odnesel pri teh vizitacijah o našem delu in o naši rasti v dobrem, v poštenosti in predanosti božji volji? Kako bo presodil našo katehezo, našo vlogo zanjo, naše poučevanje, naše prizadevanje za napredek v poznanju in znanju krščanskega nauka, ki je osnovni človeški temelj za urejeno, plodno in osrečujoče krščansko življenje?

Vsak kristjan mora biti ponosen, da pripada katoliški Cerкви. A kako naj bo ponosen, če Cerkev ne pozna? Kako naj ljubi Kristusa in po njem nebeškega Očeta, če ni nikoli slišal govoriti o Kristusu in njegovi blagovesti — evangeliju?

Že tu dve vprašanji nam zadostujeta, da razumemo, zakaj se danes katoliški svet tako zanima za katehezo. In tudi naš škof. Zanimamo se tudi mi, a velikokrat in v raznih okoliščinah ne vemo, kako in kaj bi naredili, kako bi pomagali zaskrbljujoči pomanjkljivosti v katehezi.

Na naših šolah na Tržaškem v tržaški škofiji (dekanat Devin-Nabrežina ne pripada tržaški škofiji) poučujejo verouk duhovniki in šest redovnic (pet jih ima učiteljsko maturo, ena celo diplomu ljubljanske teološke fakultete). Njihovo delo je hvalevredno, a zelo težavno, ker ne napolnijo vedno na potrebno zanimanje, razumevanje in sodelovanje, večkrat na odklanjanje verouka, če že ne na nasprotovanje.

Ker nimamo dovolj učnih moči za verouk in ker so včasih otroci v mestnih šolah zbrani od vseh vetrov, je treba večkrat prav v šoli med šolskim poukom poskrbeti za pripravo na prvo obhajilo in birmo. Tako delo ne ustreza vsem predpisom, a druge rešitve skoraj ni.

Cerkveni predpisi (ali vsaj pobožne želje) zahtevajo, da bi morali imeti po župnijah izvenšolski verouk, poleg verouka seveda, ki služi kot neposredna priprava na prejem zakramentov (prva spoved, prvo obhajilo in birma). Ta zahteva ali potreba se čuti pri mladostnikih, ki so že bili pri birmi in mislijo, da je z birmo že vse zaključeno.

Kje naj poiščemo in dobimo potrebnih učnih moči? Na to vprašanje slišimo odgovor: pripravite s posebnimi tečaji tudi vi laične katehete in katehistinje. A kje naj jih dobimo, ko imajo naši ljudje kar strah pred tako odgovornostjo? Zato pa naj od opravljajo starši. Kje jih boste pa dobili? In vendar ne smemo bežati pred to odgovornostjo in nalogo, ker se vrzeli vedno bolj širijo.

V preteklosti se je zelo poudarjalo, da so otroci potrebni verskega pouka. Danes pa se poudarja, da so tega pouka potrebni predvsem odrasli, starši in vzgojitelji.

In tu prihajam na dan s starim vprašanjem, ki muči mene in vse sobrate duhovnike: Kaj in kako naj naredimo, da bodo naši ljudje dobro poučeni v veri, v njej rastle in po njej živeli? **Lojze Škerl**

SLOMSKOV DOM V BAZOVICI

priredi v kinodvorani v nedeljo 14. februarja ob 17. uri

PREŠERNOVO PROSLAVO

Spored: otroški zbor »Slomšek«; deklamacije dijakov; govor Aleksandra Mužine; diapozitivi z glasbo in petjem ob besedi g. Toneta Bedenčiča; ansambel »Zvezde«.

Skupinski posnetek ob koncu srečanja skavtov in skavtinj v Dolini (foto M. Magajna)

Predlog dr. Štoke v deželnem svetu

Slovenska skupnost je v deželnem svetu 1. februarja predložila predlog državnega zakona, ki se dotika vprašanja zaščite Krasa. Predlog državnega zakona SSK obstaja iz enega samega člana, ki se glasi: »Državni zakon, ki zadeva zaščito naravnih rezervatov tržaškega Krasa, ki je bil odobren leta 1971, je preklican.« Predlog je predstavnik stranke svetovalec Drago Štoka lahko v deželnem svetu vložil na osnovi 26. člena deželnega statuta, ki predvideva, da deželni svet glede tistih vprašanj, ki niso v njegovi pristojnosti, ki pa so posebnega interesa za deželo, lahko formulira zakonske osnutke, ki jih je treba nato predložiti parlamentu.

Take zakonske predloge, kolikor jih seveda deželni svet odobri, mora nato predsednik deželnega odbora odposlati vladi za predložitev obema zbornicama. Šele v primeru, da jih parlament odobri, so taki predlogi, katerih postopek za odobritev se je začel v okviru deželnega sveta, sprejeti.

SSK je torej deželnemu svetu predlagala ukinitve tako imenovanega »zakona Belci« o kraških rezervatih. V poročilu, ki spremlja ta predlog pravi, da zakon, ki je bil odobren leta 1971, ni bil doslej izvajen, zaradi česar ni nobenega interesa, še manj potrebe, da bi ga še naprej ohranili. Po drugi strani je treba dodati — pravi še SSK —, da je dežela na osnovi

svojih statutarnih pristojnosti takoj posegla v ta posebni sektor z navodili in načrti za zaščito, tako glede vsebine, kot tudi teritorija, kot si jo je zastavil državni zakon. Poleg tega je 2. oktobra 1978 polnopravno stopil v veljavo deželni urbanistični načrt, ki določa celo vrsto točnih in kvalificiranih navodil glede področij krajske zaščite in glede parkov: ta navodila so namenjena takojšnji zaščiti kakor prilagoditvi posameznih podrejenih urbanističnih instrumentov z v času obvezujočimi variantami.

Slov. pastoralno središče v Trstu vabi na

TRETJE SREČANJE ZA ZAKONCE IN STARŠE

ki bo v sredo 17. februarja ob 20. uri v dvorani Marijinega doma, ul. Risorta 3. Govoril bo p. Lojze Markelj: »Midva med seboj«.

V spremnem poročilu deželnega urbanističnega načrta je tudi rečeno — pravi še SSK — da ta področja krajske zaščite in parkov vključujejo področja, ki jih določa državni zakon poleg še drugih večjih območij tržaškega Krasa in območij nad morjem. Ustanovitev deželnega sistema zaščitenih področij tudi učinkovito prispeva za obrambo naravnega okolja.

tržaške novice

Srečanje »starih« skavtov in skavtinj

V soboto 30. januarja je bilo v Dolini napovedano družabno srečanje skavtskih voditeljev in voditeljic s »starimi« skavti in skavtinjami. Med pobudami ob 30-letnici zavezanosti skavtizma je prišlo na vrsto tudi srečanje, ki je za vsakogar, ki je zrasel v skavtskih vrstah gotovo prijetno: razgovor o skupnih spominih, ljudska in skavtska pesem, pomenek o skavtskem delovanju lastnih otrok in podobno.

Zbralo se je nad 70 članov in članic ter nekdanjih skavtov in skavtinj. Mnogi so opravičili svojo odsotnost.

V prihodnjih tednih in mesecih bodo ob 30-letnici še druge pobude: razstave v posameznih sedežih, prireditve, ponatis skavtske pesmarice, izid brošure o zgodovini slovenskega skavtizma.

Razstave ob 30-letnici skavtizma v našem zamejstvu

Delovno leto 1981-82 je leto 30-letnice skavtizma v našem zamejstvu. Oktobra 1951 je namreč nastala v Škvednju prva skupina skavtov, ki jo je vodil takratni novomajnik Lojze Zupančič. Iz te skupine se je z leti razvila trdna organizacija, ki živi že 30 let. Za tako važen dogodek bomo tržaški skavti in skavtinje pripravili zgodovinsko raziskavo na področjih, kjer delujemo. Odprtja razstav bodo tudi v obliki srečanja s starši. Take vrste prireditev bodo:

v Mačkoljah otvoritev v soboto 6. februarja ob 20. uri v župnijskem domu; razstava bo odprta dva tedna ob torkih in petkih od 17. do 19. ure;

v Škvednju otvoritev v nedeljo 7. marca ob 11. uri v Ukmarjevem domu; razstava bo odprta od 7. do 14. marca od 17. do 19. ure;

pri Sv. Jakobu otvoritev 7. marca ob 10. uri v domu v ul. Concordia; razstava bo odprta dva tedna ob ponedeljkih od 17. do 19. ure in ob petkih od 15. do 17. ure;

v Rojanu otvoritev 20. februarja ob 16. uri v Marijinem domu; razstava bo odprta še naslednji dan od 10. do 12. ure;

pri Sv. Ivanu otvoritev 14. februarja ob 11. uri v Marijinem domu; razstava bo odprta dva tedna ob petkih od 16. do 20. ure in ob nedeljah od 11. do 12. ure;

na Opečinah otvoritev 13. februarja ob 18. uri v župnijskih prostorih; razstava bo še odprta 14. febr. od 10. do 13. ure in 15. febr. ob 17. do 20. ure;

v Nabrežini odprtje razstave pripravi celotni I. steg (Devin, Nabrežina, Mavhinja, Sv. Križ) in sicer v župnijski dvorani 13. februarja ob 16. uri; razstava bo odprta 12. febr. od 18. do 20. ure, 13. febr. od 17. do 19. ure, 14. febr. od 11. do 12. ure ter od 15. do 17. febr. vključno od 18. do 20. ure;

na Proseku-Kontovelu otvoritev 16. febr. ob 20.30 v župnijski dvorani na Proseku; razstava bo odprta še 20. febr. od 11. do 12. ure, 21. febr. od 15.30 do 17.30 in 27. febr. od 15.30 do 17.30, 28. febr. od 11. do 12. ure.

Slovenska zamejska skavtska organizacija vabi vse Slovence, da si razstave ogledajo.

Ansambel bratov Krt na Tržaškem

Pred leti so se pojavljali vsepovsod razni zabavni instrumentalni ansambli, ki so skušali priti kakorkoli do nekega vrhunca. Toda kmalu so ti poskušaji izhlapeli in je nastala na tem področju prava tišina, seveda razen že ustaljenih in priznanih ansamblov.

Nekje od daleč smo v Trstu slišali, da obstaja še nek nov ansambel, ki je že marsikje nastopil: doma in celo v Nemčiji. Ko je glas o tem ansamblu prišel do Trsta je marsikdo izrazil željo, da bi prišli ti veseli godci tudi k nam, da jih spoznamo.

Ta ansambel ima več značilnosti in svojevrstnosti. Najprej so vsi mladi fantje, da jih človek gleda kar z veseljem. Zadnje čase se jim je pridružila še Marinka Rozmarič, ki kar očara gledalca s svojim ljubkim nastopom in zametnim glasom. Uspeh ansambla moramo pripisati tudi pristnemu in izvirnemu humorju Tinčeta, ki spravi poslušalca v tako dobro voljo, da je vesel še ves teden. Ansambel nastopa z domačo zabavno glasbo, povečini so to skladbe mladege vodje Dominika Krta, ki je pravi virtuos v harmoniki.

V Škvednju so nastopili dvakrat, popoldne in zvečer, kar ni lahko, predvsem za humorista, ki mora biti v neki stalni psiho-

loški napetosti, saj ni lahko spraviti v smeh današnjega človeka, ki je nekam preveč zahteven. In vendar je Tinčetu vse to uspelo, tako da so bili poslušalci zadovoljni in so dali nastopajočim vse priznanje z željo, da bi se vrnili. In to je najboljša pohvala. - d. j.

Nabrežina

Nedelja katoliškega tiska je tudi letos potekala ob lepi udeležbi tako v cerkvi kot v župnijski dvorani. Poleg dokumentarnih filmov o Poljski in Češki (izlet »Katol. glasa« 1979) je mladina recitala primerne sestavke in pela. Bogat srečolov je razgibal vse udeležence.

Nabirka za Poljsko je zajela vso vas in prinesla čedno vsoto. Prav tako še naprej prihajajo darovi za popravilo župnijske dvorane, kar je bila tudi želja pok. nadškofa Cocolina in tudi naša.

Prešernove proslave po naših šolah so že nekaj tradicionalnega. V srednji šoli je bila prav na dan pesnikove smrti 8. februarja s petjem, recitacijami ter nastopom člana SSG iz Trsta Alojza Miliča z mojstrsko podajo »Martina Krpana«.

Pokopali smo Josipa Miheliča, marljivega kleparja. Velika udeležba moških je razkrila, da pomeni njegova smrt izgubo za domačo družbo. Bog mu daj večni mir, domačim pa izrekamo sožalje.

Pustne šeme so sicer v tem času nekaj naravnega, toda ostane za vse dostojne ljudi dolžnost, da spoštujejo verske znake, stanovsko obleko in običaje. Prav bi bilo, da bi bilo v pustnih šemah nekoliko manj potratnosti in se več mislilo na potrebne in v stiski.

Devinsko osnovno šolo bodo poimenovali po Josipu Jurčiču

V ponedeljek 1. februarja je bil v novi devinski šoli prvi sestanek, na katerem so prisotni razpravljali o pripravah za poimenovanje osnovne šole v Devinu po pisatelju Josipu Jurčiču.

Prve pripravljavljale se je udeležilo veliko staršev otrok, ki obiskujejo šolo v Devinu, prisotni so bili tudi predstavniki kulturnih društev, ki delujejo v vasi in še drugi občani, ki jim je pri srcu devinska šola. Na sestanku je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki bo poskrbel za vse, kar je potrebno za slovesnost.

Sklenili so tudi, da bodo ob tej priložnosti izdali tiskano brošuro, ki bo poleg predstavitve Josipa Jurčiča vsebovala še nekaj člankov o zgodovini devinske šole ter o delovanju bralnega in pevskega društva »Ladja«, ki so ga v Devinu ustanovili na začetku tega stoletja.

V odbor za poimenovanje so bili izvoljeni predvsem starši otrok, ki obiskujejo to šolo. Znano je, da hodi v devinsko šolo poleg Devičanov še več učencev, ki prihajajo iz sosednjih vasi, in sicer iz Medjevasi, Stivana, Sosljana in Vižovelj. Na sestanku so tudi odločili, da se bo odbor sestel 1. marca, temu sestanku pa bo sledilo širše srečanje, na katerem bodo organizatorji obrazložili okvirni potek slovesnega poimenovanja.

Udeleženci so izrazili željo, da bi v šolsko vežo postavili Jurčičev doprni kip, pred vhod pa naj bi občina postavila ploščo z imenom šole. Pripravljalni odbor je že na tej seji začel z nabiralno akcijo in vabi vse, ki jim je slovenska šola pri srcu, da darujejo v ta namen.

ACM v Trstu žaluje

Pok. Ljka Stopar

V soboto 6. februarja smo spremili na njeno zadnjo pot našo članico in odbornico Apostolstva sv. Cirila in Metoda — Emilijo Stopar. Od nje smo se poslovili pri odprtem grobu s pesmijo A. M. Slomška: V nebesih sem doma in z besedami, ki jih je narekvalo naše čustvanje:

Minil je komaj dober mesec, ko smo se

zbrali, draga Ljka, v tvojem prijetnem domu nad tržaškim mestom, da bi skupno praznovali veselo božično skrivnost. Bila si srečna, ko smo se strnili ob tebi pri evharistični liturgiji. Ganjena si bila v svoji telesni nemoči, ker si se jasno zavedala, da je bila ta ura sreče že predokus večne. Vedela si tudi, da je bila to ura slovesa in odhajanja. Bil je to neponovljiv večer ob jaslicah, večer tihega pričevanja, da je božja ljubezen in ljubezen njegovih otrok nekaj velikega.

Imeli smo te radi, draga Ljka, ker si znala prebudit v nas globoko spoštovanje s svojo notranjo in zunanjo pokončnostjo, s svojim gorečim delovanjem za božjo slavo in njegovo kraljestvo v edinosti.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, katerega si vzljubila že takoj ob njegovem nastojanju, pred dvajsetimi leti, se ti sedaj, ko te polaga kot evangelijsko seme v domačo zemljo, zahvaljuje za tvoje dolgoletno, tiho in velikodušno ter modro sodelovanje. Trdno smo prepričani, da boš tvoji zglede in tvoje molitve za nas, ki nas zapuščas, pognala mlade moči, ki bodo znale nadaljevati tvoje nesebično delo.

Draga Ljka, ne bo te več med nami pri naših tedenskih in mesečnih srečanjih. Zaman te bomo iskali na naših skupnih ekumenskih romanjih, da bi s svojo elegantno in prikupno držo tržaške dame dala tudi svoj duhovni pečat našim skupnosti.

Ko si se v zadnjih mesecih postavljala od nas, je v tvoji fizični nemoči gorelo hrepenenje po Njem, ki te je čakal v tabernaklju, ti pa nisi mogla pogosto k Njemu.

Sedaj si končno tam, kjer nehalo hrepenenje, in On, po katerem te je tako željalo, te je obžaril s svojo večno ljubeznijo in svetlobo. Saj si z vdanim trpljenjem očistila prav gotovo v občestvu svetnikov, v katerem smo vsi združeni. **Evelina**

Z GORIŠKEGA

Program koncerta argentinskega zbora v Gorici

V prejšnji številki našega lista smo sporočili, da bo v nedeljo 21. februarja nastopil v goriskem Auditoriju mladinski zbor iz Bariloče v Argentini, ki ga vodi slovenska goriška rojakinja Lučka Jerman-Kralj. Zbor je sedaj že v Evropi, kjer začena svojo turnejo po različnih državah. Poleg Italije bo obiskal še Španijo, Svico in Nemčijo.

Za goriški koncert je zbor iz Bariloče pripravil zelo pester program. Ta sega od klasične polifonije in nabožne glasbe sploh do latinsko-ameriške vokalne produkcije. V prvem delu bodo na sporedu skladbe J. Gallusa (Pueri concinite), G. P. da Paestrina (O bone Jesu), B. Furlanetto (Kyrie), neznanega skladatelja iz 17. stol. (Dumme Albricias), P. Turčaninova (Gospodi pomiluj) in H. Purcella (Jubilata Deo ter Sound the Trumpet). Sledita dve skladbi iz ameriško-latinske kolonialne dobe.

Drugi del sporeda argentinskih pevecv pa obsega predvsem folklorne glasbe argentinske, španske in brazilske ljudske glasbe. To so predvsem pristne melodije v obdelavi tudi znanih latinsko-ameriških skladateljev, kot je npr. Hector Villa Lobos. Med temi so tudi razni narodni plesi, seveda v zborovski priredbi.

Vsekakor se koncert bariloškega zbora obeta kot zelo zanimiv kulturni dogodek. Koncert organizira goriška pokrajinska uprava.

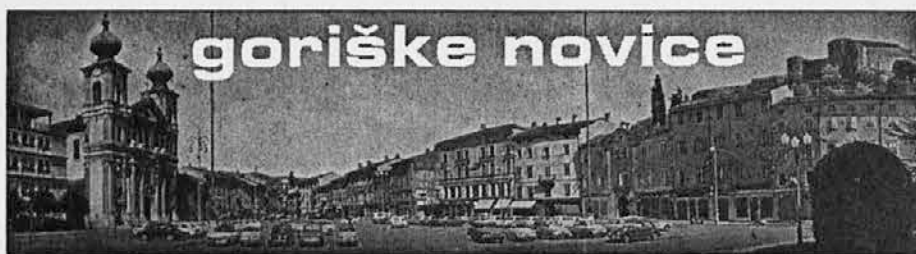
O koncertu tria Lorenz v Katoliškem domu v četrtek 4. februarja pa bomo poročali prihodnjih.

Doberdob

Nov grob. V nedeljo 7. februarja je po daljši bolezni umrl v bolnišnici v Trzinu naš faran Andrej Žužič. Bil je trenutno najstarejši mož v župniji. Rodil se je v Doberdolu 23. junija 1894 v trdni kmečki hiši, po domače »pri Stipetovih«. Kot mlad fant je moral tudi on na fronto, iz katere se je srečno vrnil domov. Svoj dom je uredil z domačinko Marijo Kruljčev. V zakonu se jima je rodilo 6 otrok, od teh so trije umrli še v detinski dobi, en sin je umrl takoj po vojni na posledicah vojne, drugi pa v nesreči pred desetimi leti. Ostala je le mlajša hči Elda, ki je že več let poročena v Laškem.

Pokojni Andrej se je pridno udeleževal v vaškem življenju. Bil je odbornik domače posojilnice in po drugi svetovni vojni tudi občinski svetovalec in odbornik v prvi mandatni dobi, izvoljen na listi tedanje Slovenske skupnosti. Pred tremi leti je še čil in zdrav z ženo Marijo v domači cerkvi v krogu svojih dragih obhajal biserno poroko. Bil je pristna kraška korenina, zraščena z domačo zemljo. Z njim je vaška skupnost izgubila moža, ki je ljubil delo, dom in domačo zemljo. Naj se spočije v Bogu. Vsem svojcem naše iskreno sožalje.

Molitve za Poljsko

Po večini slovenskih župnij smo preteklo nedeljo obhajali Dan za Poljsko, kot je naročil že pok. nadškof Cocolin in potrdil sedanji kapitularni administrator msgr. Ristits. Med mašami se je miloščina pobirala za Poljsko. Nabrani denar bo šel škofijski »Caritas«, da ga po uvidenosti uporabi za pomoč Poljakom. Kot znano, ta pomoč ne gre prek državnih kanalov na Poljskem, temveč se pomoč deli prek cerkvenih ustanov naravnost potrebnim Poljakom. To so predvsem otroci, bolniki in ostarele osebe.

V goriški stolnici je za Poljsko bila tudi posebna slovenska ura molitve namesto shoda Marijine družbe. Verniki so se molitvene ure udeležili v lepem številu; prišli so tudi z dežele.

Družinska sreča

V družini dr. Branka in Verene Zorn v Parizu se je malemu Urošu pridružila sestra Nada. Srečnima staršema čestitajo prijatelji in znanci iz Gorice ter želijo mladi Nadi, da bi zrastle v brhko slovensko dekle.

Smrtna kosa

V soboto 6. februarja smo spremili k večnemu počitku Nežko Matelič, ki je imela na Travniku blizu Katoliške knjigarne sestro trgovino blagovnih izdelkov. Dolga bolezen jo je priklenila na posteljo, dokler ni strla vseh moči. Od nje smo se lepo poslovili v cerkvi sv. Ivana kot se poslovimo od vsakega našega človeka, ko odide v večnost. Doma je bila iz Livka nad Kobaridom, a je že dolga leta živela v Gorici. Njeni sestri ter nečakom iskreno sožalje, pokojni pa mir v Bogu.

Ponovna izdaja povesti

Zore Piščanc

Ko je pri GMD izšla povest Zore Piščanc »Pastirica Urška« je vzbudila med bralci veliko zanimanja. Čeprav so jo natisnili v večji nakladi, je knjiga kmalu pošla. Pokupili so jo tudi ljudje z onstran meje.

Pri »Ognjišču« v Kopru so na knjigo postali pozorni. Odločili so se, da jo ponatisnejo. Tako je te dni izšla pri omenjeni založbi »Pastirica Urška« v novem ponatisku. Izšla je v 15.000 izvodih v zbirki »Zepna knjižnica Ognjišča«. Ker je format manjši, ima knjiga 270 strani. Uvodno besedo je napisal Silvo Čuk, urednik Ognjišča. Na naslovni strani platnic je zelo uspela barvasta fotografija svetogorskega svetišča iz letala, na zadnji strani platnic so pa kratki življenjski podatki o pisateljici in njenem literarnem delu. S tem, da je »Pastirica Urška« izšla tudi v Sloveniji, se je Zora Piščanc predstavila tudi pred celotno slovensko javnostjo kot »plodovita slovenska zamejska pisateljica«.

K uspehu čestitamo pisateljici in Goriški Mohorjevi družbi.

Števerjan

Seja občinskega sveta. Sestal se je v petek 29. januarja, da bi razpravljalo o nekaterih vprašanjih, ki zadevajo našo skupnost. Najprej se je župan s hvalčnostjo spomnil pok. nadškofa Petra Cocolina, ki je prerano umrl ter za življenja odprl novo stran v zgodovini goriške Cerkve, posebno kar se tiče naše slovenske skupnosti. Bil je domačin, je poudaril župan, in zato je podrobno poznal probleme našega narodnostno mešanega ozemlja. Živ nam je spomin, ko je v jeseni prišel blagosloviti novo šolsko poslopje v Dragah, in res smo bili veseli tega dogodka, saj je s svojo prisotnostjo dal poudarka našemu prazniku. Vsi si pa želimo, je zaključil župan Klanjšček, da bi dobili v njegovem nasledniku pastirja, ki bi nadaljeval po poti, ki jo je začel pokojni nadškof Cocolin.

Svet je nato prešel k prvi točki dnevnega reda, ki je bila odobritev dveh odbojnih sklepov. Nato je soglasno sklenil povišati pristojbino na električno energijo za 10 lir na kilovat, in sicer zato, ker morajo vse občine, ki imajo pasivne proračune, to storiti, ker v nasprotnem primeru jim država ne da podpore za kritje proračuna.

Kar zadeva imenovanje zastopnikov v šolski okraj je svet ponovil sklep iz leta 1975, tj. zavzel je isto stališče, kot so ga zastopali starši, ki so bojkotirali volitve. Ni namreč imenoval svojih zastopnikov v ta organ. Pri tem so svetovalci bili mnenja, da bi bil že čas, da se odprta vprašanja naše narodne skupnosti že enkrat rešijo, da bomo živel kot polnopravni državljani in ne kot državljanji druge stopnje.

Svet je nato porazdelil nekaj podpore med brezposelne ter revne občane in sicer okrog sedem milijonov lir. Denar je občina dobila nekaj od države, nekaj pa od dežele. V poštev so prišli predvsem invalidi in slabo razviti otroci.

Na koncu je župan dal priznanje bivšemu občinskemu obhodniku Lojzetu Cigliču, ki je konec 1981 odšel v pokoj, za njegovo dvajsetletno delovanje.

Naj bo hiša še tako srečna, vedno ji sonce ne sije (A. M. Slomšek).

Šport

MOSKA D LIGA

Juventina-Olympia 3 : 2

(15 : 0, 15 : 8, 5 : 15, 7 : 15, 15 : 12)

V zelo napeti tekmi je v soboto 6. februarja Juventina premagala Olympio. O tekmi bi bilo marsikaj povedati, predvsem o sojenju. Goričani so štartali zelo slabo, pri tem pa je pomagal tudi sodnik, ki jim je nadvse vneto žvižgal vidne in nevidne prekrške. Tako so Goričani izgubili prva dva seta. Medtem je bil zaradi protestov začasno izključen Marko Cotič, eden najboljših igralcev naše ekipe. Pozneje so se Olympijci popravili. Deloma je pri tem pomagala tudi dokaj številna publika, ki jim je večidel burno navijala. Tako so spravili v krizo Standreže in maščevali prva dva seta. Najbolj napet je bil peti set, ko sta se obe ekipi zagrizeno spopadli za manjkajočo točko. Olympia je set začela precej slabo, pozneje pa je skušala nadoknaditi izgubljeni. To bi ji tudi skoraj uspelo, na žalost pa je manjkal kanček športne sreče in malce več odločnosti.

I. MOŠKA DIVIZIJA

Olympia-Libertas 1 : 3

(5 : 15, 15 : 8, 14 : 16, 6 : 15)

V soboto 6. februarja se je goriška Olympia spopadla z najnevarnejšim nasprotnikom, močno in izkušeno ekipo goriške Libertas. Treba je reči, da bi Olympijci to tekmo lahko dobili, če bi igrali tako kot na prejšnjih tekmah. Na žalost pa je Olympia v prvem setu bila brez pravega zaleta. V naslednjem je izboljšala svoj položaj, niso pa Olympijci znali izkoristiti moralne premoči, ki so si jo pridobili in so v četrtem setu popolnoma klonili.

PRVENSTVO DEKLIC

Libertas-Olympia 0 : 3

(9 : 15, 6 : 15, 7 : 15)

Deklice goriške Olympie so gladko in brez težav premagale mestnega tekmeča, ki se je le občasno skušal zoperstaviti, a brez uspeha. Zgleda, da bo dekliska ekipa Olympia sčasoma postala močno enotna in nasprotnicam nevarna skupina. Treba je le odpraviti nekatere tehnične pomanjkljivosti, ki so sicer vsakdanje v tako mladih odbojgarskih ekipah. - G. R.

**IZŠEL JE
»PASTIRČEK«
ST. 5**

OBVESTILA

Uprava Katoliškega glasa ponovno opozarja darovalce v razne dobrodelne namene, naj vsak dar dajo posebej v ovojnicu z označeno vsoto in komu je namenjena. Katoliški glas brezplačno objavlja darove; prihranite upravi vsaj nekoliko dela in ovojnic.

V Društvu slov. izobražencev v Trstu bo v ponedeljek 15. februarja ob 20.15 govoril deželni poslanec dr. Drago Stoka o problemih politične uveljavitve slovenske manjšine v Italiji.

SSG v Trstu priredi igro Nikolaja V. Gogolja »Zenitev« v Kulturnem domu sledeče dneve: v četrtek 11. februarja ob 20.30 red E, v petek 12. februarja ob 20.30 red A, v soboto 13. febr. ob 20.30 red B, v nedeljo 14. febr. ob 16. uri red C in v torek 16. febr. ob 20.30 red D.

Film o Baragi »Sledovi« (On the trail) je na voljo v izdaji 16 mm, ali 8 super ter video kasete. Stane 1.100 kanadskih dolarjev. Informacije pri Lucijanu Mozetiču, Katol. knjigarna, Gorica.

APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA - GORICA
vabi v nedeljo 14. februarja ob 16. uri v Katoliškem domu v Gorici na

SLOMSKOVO PROSLAVO ob 130-letnici bratovščine sv. Cirila in Metoda

Program: nastop mladinskega zbora »Kekec« iz Gorice; recitacije Slomškovih misli; slavnostni govornik msgr. dr. Franc Segula iz Rima; diapozitivi o ikonah.

DAROVI

Za Katoliški glas: zvesta bralka Katol. glasa 5.000; Boljunčanka 5.000; Bogdan Novak 7.000; Pepca Srebrnič 30.000; Rudi Pintar 10.000; K. K. 20.000; Mira Sorč 10.000; družina Sirca-Terčon, Mavhinje v spomin g. Eržena 10.000; Justa Gravner 10.000; kapela bl. p. Leopolda v Domju za objavljane darov 20.000; Marija Ban, Bane za katoliški tisk 5.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N. v spomin na pok. Marijo Čotar 10.000; družina V. 50.000; M. Z. 50.000; Marijina družba 25.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Dragica Gorjan v spomin Nežke Matelič 5.000; družina Krpan ob drugi obletnici smrti brata Ivana 50.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: V. P. ob smrti očeta Štefana 20.000 lir.

V spomin g. Eržena: družina Bolčina za skavte in za cerkev sv. Ivana v Gorici po 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Nežke Matelič: Viktorija in Mariza za Katol. glas in za cerkev sv. Ivana v Gorici po 15.000 lir.

Fani Malfatti, Gorica: za Katoliški glas in Katoliški dom po 10.000 lir, za goriške skavte 20.000, za Našo pot 5.000 in za Vijolico 6.000 lir.

Goriška družbenica: za Katol. glas in za Poljsko po 20.000 lir, za cerkev sv. Ivana v Gorici 10.000 lir.

M. R., Gorica: za Katol. glas, za lačne po svetu, za misijone, za Sv. goro in za Poljsko po 10.000 lir.

Marija Žigon: za cerkev sv. Ivana v Gorici 50.000, za katol. tisk 10.000, za Našo pot 10.000 in za Poljsko 30.000 lir.

Za SZ Soča: Remo Devetak, Vrh 17.000 lir.

DRAMSKI ODSEK PD »STANDREŽ«

uprizori v nedeljo 14. februarja ob 17. uri v župnijski dvorani v Doberdolu komedijo Carla Goldonija v treh delih

»KRČMARICA«

Vabi SKD »Hraste«.

Za cerkev v Nabrežini: N. N. v spomin na pok. škofa Cocolina 20.000; J. Pahor v isti namen 20.000; Anica v spomin na svoje starše 20.000; Romanzin 10.000; Caharija 10.000; Gruden 5.000; Midena 10.000; Valerija Caharija 10.000; N. N. za župnijsko dvorano v spomin pok. škofa Cocolina 30.000 lir.

Za cerkveni zbor na Opčinah: družina Karlo Malalan 20.000 lir.

Za cerkev na Banah: Primavera Ferluga-Bellafontana v spomin na Pepko Ferluga 25.000 lir.

Za cerkev na Ferlugah: Olga Piščanc v spomin na Pepko Ferluga-Bellafontana 10.000; Pavla Gec v isti namen 10.000; prav tako Marija Maver-Markon 5.000, Marcela in Renato Brišček pa 10.000; Anica Ferluga 5.000; Ivanka Maver-Andolšek 5.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Tončka in Viktorija Hrovatin v spomin Juste Sosič-Volpi 50.000; Milena Zerjal v spomin na Viktorija Furlan 25.000; Angela Skerlavaj 10.000 lir.

Ob prvi obletnici smrti Edija Kocjančič: žena Slavica in sorodniki za Katoliški glas 10.000 in za lačne 15.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Maja in Zdenko Floridan ob krstu sinčka Gorana 100.000; Vida Slokar v spomin pok. Lije Stopar 10.000; Martelanc 10.000; Rovani 20.000 lir.

V spomin na pok. Lijo Stopar: za kapelo p. Leopolda: Sonja Prinčič, Trst 5.000, Marija O. 5.000, G. Matiussi 10.000, G. Colonna 10.000; v isti namen za cerkev v Novi Gorici: Ferluga, Trst 5.000, Ivanka Bole pa za Pastoralno središče v Trstu 10.000; za isto središče verniki župnije sv. Vincencija v Trstu 100.000 lir.

Za kapelo bl. p. Leopolda v Domju: N. N., Boršt 50.000; N. N., Boršt 50.000; N. N., Trst 10.000; N. N., Trst 10.000; N. N., Trst 10.000; Mery, Trst 5.000; Olga Valetič 10.000; Vata Justina 5.000 lir.

Za Sv. goro: Mirjam iz Trsta za uslišane prošnje 100.000 lir.

Za Poljsko: Olga Terčon, Mavhinje ob četrti obletnici smrti dragega nečaka Marina 20.000 lir.

Za lačne: A. Č. 30.000 lir.

Za misijone: N. N., Gabrje za misijonarja Cukaleta 15.000; N. N., da bi škof Baraga prišel kmalu do časti oltarja 50.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Radio Trst A

Spored od 14. do 20. januarja 1982

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.30 Nediški zvon. 11.00 Mladinski oder: »Trnjulčica«. 11.30 Nabožna glasba. 12.00 Narodnostni trenutek. 14.10 Na goriškem valu. 14.10 Sport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditvev.

Ponedeljek: 8.10 Gospodarska problematika. 9.30 Alternativna prehrana. 10.10 Koncert. 12.00 Kulturni dogodki; kako ti je ime?; lahka glasba. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Otroški kotichek: Tik-tak. 14.30 I. Tavčar: »Visoška kronika«. 15.00 Glasbeni ping-pong. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Sopranistka Ljuba Berce-Košuta.

Torek: 8.10 Domači obrabi. 9.30 Ali ste že prebrali? 10.10 Oddaja za otroški vrtec. 10.20 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Kulturno pismo; beležka. 14.10 Kotichek za mlade filateliste. 14.30 Pesmi brez besed. 14.55 Naš jezik. 16.00 Koder teče, ondod moči. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Poljski akademski zbor iz Wrocława. 18.00 Vlado Vukmirovič: »Prvi somrak«.

Sreda: 9.30 Alternativna prehrana. 10.10 Koncert. 10.45 Oddaja za I. stopnjo osnovne šole. 11.30 Literarni listi. 12.00 Pod Matjurjan; beležka. 13.20 Cecilijanka 81: Soški oktet iz Gorice., zbor »Pod lipo« iz Barnasa in zbor »J. Srebrnič« iz Deskel. 14.10 Otroški kotichek: S knjižne police. 14.30 I. Tavčar: »Visoška kronika«. 16.00 Zimske slike. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Gojenci šole GM iz Nabrežine in z Opčin. 18.00 Slovenska literatura v Italiji. 18.40 Iz beležke Miroslava Košute.

Četrtek: 8.10 Doma in na tujem. 9.30 Psihološki utrinki. 10.10 Koncert. 10.45 Oddaja za 2. stopnjo osnovne šole. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Od Milj do Devina; be-

V sodelovanju z domačim cerkvenim pevskim zborom ter s svojim mladinskim odsekom prireja SKD »Hraste« v Doberdolu

TEČAJ ZA DIKCIJO IN RECITACIJO

Prireditelji vabijo na tečaj vzgojitelje, kulturne delavce, univerzitetne študente, absolvente višjih srednjih šol, dijake višjih srednjih šol, pevce in vse, ki želijo izboljšati ter obogatiti svoj materin jezik poleg tega pa tudi spoznati osnove dikcije in recitacije.

Tečaj bo vodil prof. Franko Zerjal. Lekcije se pričnejo v četrtek 18. februarja ob 20.15 (prosimo za točnost) v župnijski dvorani v Doberdolu.

Vsem, ki se za tečaj zanimajo, toplo priporočamo, naj pridejo na prvo lekcijo, kjer bomo uvodoma predstavili predavatelja in se pogovorili o delovnem programu.

ležka. 14.10 Mladi pred mikrofonom. 14.55 Naš jezik. 15.00 Jugoslovanski izvajalci. 16.00 Primorska duhovščina pod fašizmom. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mezzosopranistka Franka Žgavec in organista Boris Stakul ter Andrej Pegan. 18.00 Četrtekova srečanja. 18.30 Sodobne slovenske novele.

Petek: 8.10 130 let Družbe sv. Mohorja. 9.30 Svet se vrta počasi. 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 11.30 Literarni listi. 12.00 Na goriškem valu; beležka. 13.20 Četrtekova srečanja. 14.10 Otroški kotichek: Kje je napaka? 14.30 Atilij Kralj: »Kdo je na vrsti?« 15.00 Film in filmska glasba. 16.00 Svet za obzorjem. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Komorni zbor Rtv Ljubljana. 18.00 Kulturni dogodki. 18.40 Kako ti je ime?

Sobota: 8.10 Tudi starost je lahko lepa. 9.30 Fleši mimogrede... 10.10 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Oddaja o Reziji; beležka. 14.10 Mladi pisci. 14.30 Poslušali boste. 14.55 Naš jezik. 15.00 Začnimo s črko A. Kulturna kronika. 17.10 Pianist Gabrijel Devetak; moški zbor Tabor z Opčin. 18.45 Vera in naš čas.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 15 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Ob izgubi drage sestre in tete

Nežke Matelič

se iskreno zahvaljujemo msgr. Francu Močniku za pogrebno mašo in opravljene obrede, cerkvenim pevcem, sorodnikom in prijateljem, ki so jo počastili s svojo prisotnostjo na njeni zadnji poti.

Družini Sturm-Matelič

Gorica, 6. februarja 1982

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so izkazali naši pokojni

Liji Stopar

in nam vsem toliko pozornosti. Posebna zahvala naj gre župnikoma dr. Kosmaču in Gerdolu, msgr. Jammiku, župniku pri Sv. Vincenciju Speranzi za vse molitve, za govore, petje, darovalcem cvetja, pa še Evelini Pahor za poslovilne ganljive besede ob odprtem grobu. Bog vsem povrni!

Sestre: Marija, Anica, Terezika in vse sorodstvo

Trst - Devin - Rovigo, 8. februarja 1982

KMEČKA BANKA

Ustanovljena leta 1909

GORICA **Korzo Verdi, 51**

Telefon: 84206 - 84207 - 85383
Telefon menjalnice: 83909
Telex 460412 AGRBAN

VSE BANČNE USLUGE MENJALNICA

RAZPOLAGAMO Z VARNOSTNIMI SKRINJICAMI